

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések 's előléptetések; Kubinyi Ágoston egyházfelügyelői beiktatása; tanítványválasztás a' pesti ev. gymnasiumnál; m. tud. társ. közgyűlése; Jezerniczky Mihály †; különféle; 's a. t.) Ausztria. Portugália (országviszonyok; Porto ostromállapotba helyezve; az angol kormány zendítő befolyása 's a' t.) Spanyolország (új ministerség; a' változás körülményei; Espartero munkálatai; az ellenséges pártok lehető kibékülése; hadi hírek; a' carlospártiak Segoviát odahagyák; a' trónkövetelő Camarillasban; különféle.) Anglia (a' követválasztás bevégezve; a' különféle pártfelek követésnek száma; Kent hűné születésnapja; worcesteri gyűlés szerencsekiváló fölrakás végett; a' királyné első látogatása Windsorban; különféle.) Franciaország (a' st. germ. ni vasútvállalkozók pere 's a' t.) Olaszország. Németország (Boroszóban az epegőrcs dul.) Oroszország. Gabonaár. Pénzület. Dunavízjárás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Főns. nádorunk ó cs. kir. főhírsége m. h. 17én, fia István fhg kíséretében Emsből Mainzba utazék 's Piret b. tábornok 's várparancsnoknál szálla meg; honnan azonban még ugyanazon nap ismét kíséretétől Emsbe visszatért.

A' m. k. udv. kamra Fil'etich Lukács krapinai 30adost ugyanazzá Malyeaveczben; helyébe Adelsfeld Lajos orechoviczai ellenörködő irnokot; és Seitz Vincze bregannei utlevélkiadót orechoviczai ellenörködő irnokká alkalmazá. — Náderunk ó cs. kir. fhsége, Veszprém megye ajánlatára Lippay Gáspár orvossebész- 's boncz-tanárt, miután az, a' bécsi cs. boncz-intézetben, mint rendes fizetésű gyakornok, tudományos pályáját dicséretesen végzé, kegyes vala engedelmével ellátni Würtemberg, Schweiz, Belgium, Hannovera, Francia-, Bajor-, Perosz- és Szászország orvos-intézeteinek megtekintésére, hogy e' szerint szerzendő tapasztalásával egykor a' hazának és szenvedő emberiségnek kedves sikerrel használhasson.

Ugyan a' m. k. udv. k. a' carlopagoi egyesültsé- 's 30 ad-hivatalnál Segher Vincze ellenörtpénzszedővé; Stehula János pettauai 30adellenör, károlyvárosi 30adellenör; Kossovics Károly sz. cosmoi 30adost Buccariba sóhivatal- 's 30ad ellenör; Häusler Endre farkasligeti (Wolfau) 30ad-kerülőt Ujtulara, 's Pintér Antal zsuppanyei 30ad-kerülőt Tiszkovácra, utlevélszedőkké alkalmazá.

B. Gyarmat aug. 29kén. A' nógr. ág. hitv. esperesség ma tartotta itt választott felügyelője' Kubinyi Ágoston ur' hivatalába díszes beiktatását. Magyar istentisztelettel kezdeték az ünnepély Kithka János legéni hitiszónok szónoklatával; 's Walentinyi János főesperes magyarul üdvözlé 's iktatá be a' választottat, 's magyarul tette le a' hitet 's magyar beszéddel foglalta el székét a' beiktatott.

Pest sept. 4ikén. A' pesti ágostai hitvallású gymnasiumnál Fábri Pál tizenkét évig dicséretesen 's megelégtülésre folytatott tanítópályájáról lemondván, mult augusztus 20án tartott egyetemi gyűlésben rectorrá 's költészeti és szónoklati tanítóvá szótöbbség által Taubner Károly ur választott, ki folyó hónap' 9kén fog hivatalába iktattatni.

Balassa - Gyarmat: F. e. aug. 20kán Nograd megye RRdei a' következő napon tartandó közgyűlésre összejövén, egyik köz tiszteletű és szeretetű szolgabírájok jezerniczky Mihály 20kán esti 7 órakor az Ipolyban több ismerőseivel fűredvén, egy örvénytől elkapott, 's társai 's majd ugyiszolván a' fél város segítsége által sem huzathatott ki elébb a' sötét mélység gyomrából, mint ejjelutáni 1 órakor. 'S így 6 óráig levén a' víz alatt, a' megye közönsége, édes anyja 's 5 élő testvérei szomorúságára 's fájdalomkra, az egészség 's testi szépség teljes fényében diszló férfiú, virágzó életének 27ia évében élni megszűnt. Harmad napra, az az aug. 22kén Balassa-Gyarmathoz szomszéd Szűgy helységében az ágostai hitvallásúak szertartása szerint, illő fényvel a' helybeli nemzetségi sirboltba takarítottat el, melly alkalommal két velős 's igen szívreható magyar beszéd tartaték.

KÜLÖNFÉLE. Vásárunkkal jó időnk is elmúlt, 's a' több hétig uralkodott rekkenő hőséget rögtön hűves napok 's rágalom nélkül hidegeknek mondható éjek követék, minek a' hurut járvány ismét beköszöntése lehet következménye. Pár nap óta, majd minden éjjel esünk van, 's reggelre kiderül ugyan az ég, de már dél tájban újra föllegburokban mutatkoz k. A' budai szőlősgazdák ennek nem örvendnek, de annál inkább a' borral nyereszkdők, kik annak idejében olesó borral megrakák pinzéiket. — Ó-Budai hajógyárunkban épült „Maria Anna“ 60 löerejű új gőzös holnap reggeli nyolcz órakor Bécsbe induland, ez első utjában jó vagy rossz tulajdonit bebizonyítandó. E' csinos hajó „Árpád“ mintájára épült, 's fényes belső rendezetével 's bútorival talán meg is haladja eredeti példányát. — A' „Gazdasági Egyesület“ gyapjuraktárába m. h. 25től 29ig Csáky Károly gr., Kenéz Mihály, Izdeny József b., 's Péterly Ferencz utól összesen 393,163 font gyapju érkezett, mellyből összesen ugyanazon időhatár közt 129,690 font kelt el. Az Intézet vásáridőn kül is reggeli 8órától esti 6ig mindenkor nyitva áll. —

A' magyar tudós társaság közgyűlése f. sept. 10kén fog tartatni a' megyeház nagy teremében.

A U S Z T R I A.

Cseho. szágban m. h. 17én Schüttenhof lakosi igen rendkívüli jelenetnek lőnek tanúji; ugyanis tőmérdek gólyacsoportokat látának vízbe merülni a' brabozovi erdőben. E' gólyák fehérek 's szárnyuk sötétkék, mint az olaszok 's aegyptusiaké. Még másnap is érkezének közéjük sereghajtó csapatok, miből öreg 's tapasztalt időjósok azt akarják következtetni, hogy nem sokára kemény tél fog beköszönteni.

P O R T U G Á L I A.

Az ország viszonyairul következő tudósítást nyujt a' Sun, m. h. 19rül: Egy angol kereskedőnek Portobul Londonba testvéréhez intézett levélkivonatában szemléljük, hogy a' lissaboni kormány Portot ostromállapotba helyzettnek nyilatkozta. Ugyan e' levél írója erősíti, hogy a' kormány minden hírlapot eltírt már lissabonban, egyen kívül, 's hogy ez egyben világosan kimondaték, mikép ez alkotmányelleni zendülést egyenesen az angol udvar eszközé, 's hogy Saldanha tábornagnak 6,000 font sterlinget adtak az angolok szabad rendelkezés alá, hogy ezzel a' zendülést jól rendezhesse. E' tetté dolgot kihíresztelése, 's az angol kormánynak a' spanyol udvar ellen illy barátságtalan viselete, nagy botrányt okozott a' Portóban lakó angolok közt, kik folyvást rettegésben vannak életük 's vagyonuk miatt, míg védelmőkre v. elfogadásukra brit hajók nem érkezendnek.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Bayonnei sürgöny szerint m. h. 26rül, megtörtént Madridban az olly régóta rebesgetett ministerváltozás, mellyet különösen Espartero katonai mozgalma eszközé, a' nélkül, hogy a' fővárosban legkisebb zürzavar 's vérengzés történt volna. Calatrava kénytelen volt benyujtani elbocsátatását, 's következő ministerség alakult az előbbi helyébe: Espartero hadminister, 's egyszersmind miniszterelnök; Don Pedro Chacon megtartja ideiglen a' hadi osztályt; Bardaxi első statutitoknok (külügyminister), Vadillo belügyminister, Salvato igazságminister; Pio Pita Pizarro pénzügyminister, San Miguel tábornok ideigleni tengerészminister. Bardaxin kívül, mindnyájan cortesgyűlési tagok is a' ministerek. E' változás most egészen elfeledteti a' hadi viszonyokat. Előre gyanítható volt már e' fordulat, annyival inkább, mert Espartero, Calatrava ministersége akarátjának ellenére is Madridban maradt, és Segovia felé is csupán altiszteit indítá utnak, hogy a' politikai ügyeket maga személyesen intézhesse Madridban. A' la granjai zendülés óta folyvást előbbre haladt az ellenség, folyvást gyarapult ereje, a' királyné hadserge pedig mindinkább gyengült. Sem a' régi törvényesség, sem Calatrava szigorúsága, sem Mendizabal követelt ügyessége nem segíthete a' bajon 's az alkotmánypártiak ügyén semmit. A' kormánynak majd minden erejét csak arra kelle fordítania, hogy a' cortesgyűlési pártfeleket zabolán tartsa. A' királyi hatalom, előbb a' spanyol népnél tisztelet és imádat tárgya, egészen mellőzteték, a' nélkül, hogy ez a' közszabadságnak használt, vagy az ország védelmét elősegítette volna a' carlospártiak ellen, kiknek ereje főkép e' hatalomhoz ragaszkodásban áll. Calatrava mintegy polgári dictatorkodást gyakorlott, minden befolyás nélkül a' háborúra, holott pedig csak az volt e' pillanatban az életkérdés. Meg kell ismerni azt is, ha legközelebb a' cortesben tartott beszédére emlékezünk, hogy ó a' királynét mintegy gyámság alatt tartá. Illy megsemmítése a' legfőbb hatalomnak ezen országban, nem szülhete mást, mint a' nemzeti ügy iránti buzgalom elhanyagoltát. A' hadsereg sem díjt sem ruházatot nem kapott. Az Esparteroval érkezett csapatok, ámbár ezek a' hadsereg derekát képezik, rongyosan érkeztek, madridi tudósítások szerint, a' fővárosba. A' tábornokok önmagokra hagyatva, — mert a' ministertanács semmit nem érte a' háboruviseléshez, — pénz és élelem nélkül, hiában rimánykodtak a' szükséges segélyért, hiában ábrázolák iszonyu helyzetüket 's katonáik végtelen nyomorúságát. Mit tön Calatrava 's ennek ministersége ezek orvoslására? Olly törvényjavaslatokrul 's köriratokrul vitáztak folyvást a' cortesülésben, mellyek még tiz esztendő múlva is alig valósíthatandók. E' közben kiterjeszkedék d. Carlos a' baski tartományokból az ország egyéb részeibe is. Több csalékony győzelem 's változó foganatu harc után megszállá egyik osztálya Segoviát 's la Granját; ugyanazon kir. palotát, mellyben Calatrava ministersége koholtaték; 's ime e' pillanatban, midőn a' carlospártiak küszöbére lépnek a' királyi palotának: megbukik Calatrava is, amaz intézkedés következtében, mellytül mind'ig rettegett, — Espartero és csapatjának a' főváros védelmére segítségül hívása által.

Madridi egyéb tudósítások következőleg írják le a' ministerváltozás körülményeit, 's Madrid és az ország mostani viszonyát: A' kormány és alkotmány undok eselszövények 's iszonyu hűtelenség lapdája lön, mi mindkettő magas polczrul veszi eredetét. Tegnap (aug. 17kén) azt kíváná Espartero tisztkara az igazgató királynétől: fozszon meg hivatalátul minden ministert, Christina engedelmekedett; a' hozzá hivatott ministerek nem kevés bámulattal 's megütközéssel hallották az igazgató királyné akarátját; másnap reggel azonban mindnyájan benyujták elbocsátatásukat. Nyomban új ministerséget hirdetének, mellynek tagjai következők voltak: Espartero tábornok, Gor hg, Privas hg, Pio Pita Pizarro, Rivera és Moscoso. Első összeültekor mindjárt azt határozá ez új minister-

ség, intéztessek folyamodás Parisba, fegyveres beavatkozásért 's 60,000 főből álló hadseregnek közvetlenül Spanyolországba küldetése iránt, mi, állítólag, a királynénak már eleve meg volt ígérve azon esetre, ha Calatravát társaival együtt elbocsátandja. Mihelyt Madridban az új ministerek neveit megtudák, kik nem az alkotmányhoz, hanem az estatuto realhoz szítanak: mintegy általános föllobbanás történt. Espartero megijedt e' jelenségen, 's a királyné hivatalaik visszafoglalására unszoló a' leköszönt ministereket. De ezek határozottan ellenmondottak, 's így követtül követhet kelle járni, megkínálgatni egyik vagy másik ministeri tárczával, 's annak elfogadására nógatni. Csak hosszú fáradság után sikerült végre Esparteronak vegyes ministerséget alakíthatni, mellynek tagjai (mint a' főnebbi tudósítás is mondja) Esparteron kívül Bardaxi, Vadillo, Salvato, Pio Pita Pizarro, végre Evaristo San Miguel tábornok. E' ministerium azonban, így szól továbbá a' tudósítás, csak nyolcz — tíz napig tartó leend, mert a' tartományok alig fogják azt elismérni. De önmagában vége is gyenge és elhatározatlan az; mert egysége nincs. Három közülök, mint mondják, már is meghökkent helyzetének bajos léteért, 's azt nyilatkoztatá a' királynénak, hogy azt nem fogadandja el. Bármilyen történjék, ez új országos csapás következménye a' junták lesznek; egyébiránt senki nem bátor jóslgatni: mi leend belőlünk. 's a' t. A' Gazette de France e' történet által lehetségesnek állítja a' két ellenséges fél közti alkukötést, vagy egyezkedést, mi által a' polgárháborúnak minden további vérontás nélkül egyszerre vége szakadhat. Ugyan e' lap szerencsének tartja d. Carlosra nézve Espartero ministerelnök dictatorságát, mert ugymond, ha a' tábornok kezében megszilárdul is az országhatalom, csak egy ellenséget kell legyőznie, vagy egy politikai főnököt meghódítania, mi sokkal könnyebb lesz, mint a' mennyi tagú annyi felekezeti 's hidrafelvéleményű gyülekezettel. Ha mindkét részről egység lesz, mindent sokkal könnyebben intézendhetni, akár békesen, akár harcizlag.

Egy királyi végzemény megszünteté m. h. 12kén a' főváros ostromállapotját. Ugyanez nap a' cortesülésbe várták Luchana grófot (Espartero) mint követet, hogy az alkotmányi esküt letegye, mit azonban gyöngékedő egészsége miatt csak lakásán teljesíthete. Ribero osztálya 14kén eskütt meg az alkotmányra. — Az angol követség egész erejéből ellene volt az új ministerválasztásnak, különösen azért is, mivel Espartero személyes idegenkedést mutatott az angolok iránt.

A' journal des Pirenées orientales szerint aug. 20rül a' cariosiak mindegyre elfoglalva tartják előbbi állomásaikat éjszaki Cataloniában; Bergánál pedig, hol fegyvertárt 's kórházat állítottak, beszáncolják magokat; ugyanitt települt meg a' cataloniai junta is, mellyel sok spanyol országnagy, püspök, 's egyéb papság költözött oda. Segoviában, állítólag, kitakarult az ellenség; a' Hablador (spanyol lap) szerint azonban, egy kis őrsapatot mégis hagyott benne. A' trónkövetelő m. h. 13kán Camarillasban volt, melly időben Orrea és Buerens Peralest es Visiedot tartá megszállva.

A N G L I A.

A' követválasztásoknak a' corkin, longfordin 's sligoin kívül vége szakadt. A' M. Chronicle kiszámítja, hogy ha az utolsó (a' sligoi) a' toryknak jut is, akkor még is 344 reformer 's 306 tory lesz megválasztva, mihez képest a' ministerium 39 határozott reformerre tart hat számot. Ezekhez még 9 olyan számítottak, kik sem a' whigekhez, sem torykhoz nem tartoznak, 's ezekkel kitelik az összes 658 szám. A' Courier az irlandi választásokról azt mondja, hogy a' ministeriek száma ott öregbült 's a' repealerek helyét ellen-repealerek foglalták el. Sőt az irlandi választások, hol azelőtt ritka mult el verekedés nélkül, ezúttal csöndesbék voltak, mint az angolországiak! A' Times azonban következő esetet beszél el Tuamból, (Irlandban), hol több ember életét veszté. Már előtt többször történtek verekedések Blake ur Daly tory jelölt barátjának számos serfőző legényei és a' pórság közt. A' pórság végre aug. 10én megtámadá a' serházat, de visszaverték; később azonban megtámadását megújította. Egyik megyei tisztviselő összegyűjté a' rendőrségi legényeket, 's kétszer felolvastatá a' zendítési törvényt, 's midőn az nem használt, egy óra mulva tüzet adatott. Két ember azonnal a' helyen maradt halva; 28 megsebesített, kik közül egy másnapkiadálel-két. Erre a' serfőzőség műszerei 's készülétei mind feldúlattak, 's összezuzattak. A' halottvizsgáló esküttek ítélete imez vala: „Meghalt, lövések következtében, mellyek gonoszul és szándékosan rendőrkatonák által tétettek, Kervan parancsi alatt.“ —

A' legújabb hírlapok a' még hátravolt három irlandi választásról tudósítanak. A' Cork és Longford-megyei a' reformerek részire ütött kedvezően, a' Sligo-megyeiben pedig az eddigi tory képviselők maradtak meg. Ez által a' tagok törvényes száma, ugymint 658, az új alsóház részire teljesen meg van választva. A' pártok aránya a' Courier mérsékletesebb számítása szerint 346 reformer, és 312 tory, melly szerint a' ministeri többség 34 fogna lenni. A' Globe 38ra számítja, ellenben a' tory-lapok legfőljebb 24re vagy 26ra, sőt még kevesebbre is. Ez ellenmondások onnan származnak, mert vagy 12 tagot „kétesnek“ vehetni, azaz határozatlan 's bizonytalan politikai nézetűnek, kiket minden párt, legalább egyik vagy másik életkérésben, sajátíhoz számlál. Egyébiránt, mint a' Spectator megjegyzi, az ily kétesek száma az új parlamentben jóval is kisebb, mint a' multban volt. A' Peel-parlamentben e' kétesek száma 51 volt; kik közül azonban természetesen nem sokára a' nagyobb rész tory szint ölte, az új parlamentben talán mintegy tizenkettő lesz olyan. Szinte

a' Spectator szerint, az új választás által a' radicalok száma inkább öregbült, mint csökkent.

Több angol lap azon észrevételt közli, hogy a' legközelebbi választásokkor egy minister sem veszté el parlamenti ülését.

A' londoni udvari lap szerint a' titkos tanács aug. 21én a' parlament további elhalasztását határozta el, és pedig septemher 11röl october 2ra. —

A' Morning Herald szerint a' parlamentnek szükségképen még karácson előtt össze kell gyűlnie, hogy a' választott tagok esküjeiket letehessek. E'előtt időre van szüksége, hogy a' különféle választások ellen benyújtandó kérelmeket megvizsgálhassa. Ha februárig haladna el, az ülés igen soká tartana. Mi a' speaker (elnök) választást illeti, igen híhető 's valószínű, hogy Abercromby az eddigi speaker meg fog maradni, A' két párt politikai menetéről azonban semmi határozottat 's bizonyost előre nem tudhatni. — A' tusa minden esetre minden felől heves lesz. —

Kent hgné születésnapját, (1789 aug 17én született,) 14-én az udvarnál 's minden más helyen igen fényesen ünneplék. Az udvar e' napra a' gyászt letette. Ő fölsége a' királyné ebédet adott 's azután hangversenyt az új palotában, melly alkalommal Crisi és Albertazzi asszonyságok, úgyszinté Lablache, Tamburini és Iwanoff urak közre munkáltak. Costa ur volt elnök a' zongoránál. A' külkövek 's nemesség neveiket a' látogatási könyvbe írták Buckingham palotában. Sussex herczeg, Sophie hgasszony, 's Hessen Philippsthal Ernestt hg egész nap a' hgnénél mulattak.

Worcesterben nem rég a' papság, nemesség és a' megye tisztbjei gyűlést tartottak, egy szerencsekívánó felírást szavazandók a' királynéhoz. A' worcesteri püspök többek közt következőleg nyilatkozott: „Azon alkalomnál fogva, mellyben részesültem szeretetre méltó ifjú királynénk láthatásában, 's ismérni tanultam szive sajátját, el merem mondani, hogy az mindazon reményteljesítést igéri, mellyeket alattvalói benne helyeznek. Engedelmet kérek, egy anekdotont elbeszélhetni, melly ő fölsége jó érzelmét és józan ítéletét bizonyítandja. Mintegy nyolczad nap előtt Kent hgné a' londoni 's lincolni püspököket Keasington-palotába híttá, hogy megvizsgálják, mi foganatú a' királyné neveltetése 's illő kérdéseket intéznének hozzá. A' főpapok egyike, ki tudta, hogy a' hgné az angol történeteket nem rég olvasta, kérdé őt: mi véleményben volna Erzsébet királynéről? 's korához illő szerénységgel 's tartózkodással azt felelé a' királyné: „Én úgy hiszem, Erzsébet királyné nagy királyné volt; de nem vagyok épen olly bizonyos, hogy egyszermind jó nő is lett volna.“ —

A' királyné aug. 22én tette Winsorban mint királyné első látogatását. Az oda vivő országút kora reggeltől fogva tömve volt minden nemű kocsival. Keasingtonban, honnan ő fölsége kiindult, két pompás tiszteletivezet vala fölállítva, mellyeken túl magaslott két 40 lábnyi oszlop, 's azokon zászlók és lobogók lebegtek, 's mind a' kettő közt egy öt lábnyi magas királyi korona emelkedék színes dahliákból. Itt az egyházi vének 's tanítójaikkal a' tanuló ifjuság egy költeménnyel üdvözlék ő fölségét, míg a' számos nép kábító „Éljen!“ kiáltoza. Hasonló értelem mutatkozék a' népben egész uton végig. A' királyné estve öt órakerkezők Windsorba, lebecsátott kocsi-ban; de mivel esett, az inas hátulról esernyőt tartott a' királyné fölibe. A' Tenze-híd mellett is két magas tiszteletiv vala virágok és borostyánból. A' faszor jobb oldalán 72 asztal álla, mindenik 60 személyre terítve. „Itt, ugymond a' Courier, ő fölsége szűkölködő alattvalói közül 4000 vala szerencsés lakmározni, mennyire a' sűrű eső daczára lehetséges vala, mert szép időre tartván számot, földérlől nem is gondoskodtak. Csak keveset szóltak, de 20 perc alatt több beef és pudding elkelt, mint a' mennyit előszámolni képesek volnánk.“ Ezentul a' mennyire csak szem láthatott, alig lehete az országúton egyebet kocsinál és esernyőnél látni. A' királyi kocsik közelítésükkor, egy rakéta sustorga fel, 's azontul a' kis telepben fölállított álgúyk minden fél perczben egy lövést tőnek. Ő fölségét ezernyi „Éljen!“ kiáltozás fogadá, midőn a' városba érve lassan a' kastély felé hajtattak, hol a' lordkamrás és lordsteward fogadák. Azonnal feltűzeték a' kerék torony fölibe a' királyi zászló, 's a' parkban összegyűlt nézők örömjajjal üdvözlék. Később, mi majd ezentul már most Angliában semmiféle ünnepnél nem maradhat el többé, mrs. Graham egy léghajóban fölemelkedék, 's estve a' város fényesen ki vala világítva. Általában az angolok nem igen mulasztanak el alkalmat, mellyben lekesüléseket az ifjú királyné iránt kimutathatják. Hogy ilyenkor a' legjobb szándék mellett is gyakran némi izellenséget is elkövetnek, az ugy szólnán természetesen. Így például egy színbíró az azon panaszok lapjában, hogy ő fölsége az olasz daljáték utolsó előadásában a' közönségnek nem mutatkozott, 's azt következő keleti hasonlatban fejezi ki: „Egész este páholya vörös függönye mögött maradt rejtve, egy tündérhez hasonlag, melly rózsalevél mögé rejtezik.“ —

Indiából érkezett legújabb hírek szerint, mintegy 30 ezer főnyi zendülő sereg Mangalore tartományba rohanván, Surate várost fölgújta, melly alkalomkor 25 ezer ház lett a' lángok áldozatja. Bombayben nagy izgás uralkodék, és azonnal sergeket indita falai közül a' kormány Suratebe.

Ő fölsége a' württembergi király aug. 19én Liverpoolból ismét visszatért Londonba, 's rövid idő mulva visszatérend Németországba. — Ministeri lapok szerint a' belgák királyát 's királynéját sept. 2ára Victoria királyné udvarába várják. Egy kormány rakhajó

Östendébe ment őket átszállítandó szándékkal. Hír szerint aug. 26án vagy 28án fognak hajóra szállani. —

Az Observer így ír: „Mint olvasóink tudják, Lyndhurst lord nem rég miss Goldsmithet vevé el másodszeri nőül. Ezen asszonyság atyja zsidó. Ő maga több év óta a kathol. valláshoz tartozik.“ A Times ellenmond: „A kérdéses asszonyság atyja nem zsidó, 's az asszonyság maga sohasem volt kath. vallás.“ A True Sun megjegyzi: „Lady Lyndhurst nem az Anti-Gallican ismeretes szerzőjének leánya, hanem azon Goldsmithé, ki több év óta biztos levelezője volt a Rothschild háznak.“ — „Éz is tévedés, úgymond a Courier, mert lady Lyndhurst csakugyan az Anti Gallican szerzőjének leánya.“ Tudhatni e tehát bizony, ki leánya már most? —

A lóverseny alatt Staffordshireban aug. 15én egy vakbuzgó vallásfelekezet, melly magát hanleyi keresztény társaságnak nevezi, egy a versenypálya mellett fekvő-mezőn gyűlést tartván körüljárja a pályát, 's átkot monda ez „istentelen gyönyörűség“ részvevőire. Estve ezen vallás párthívő hosszú menetben a nézők helyei elé menének, 's istenes dalokat zengedezvén a látni vágyókat gátlák a helyeikre juthatásban. Az összegyűlt nézők elkeserülvén e pántolódáson, rendes megtámadáshoz fogának, mellyet e vakbuzgók, zsoldárokat énekelve, két óra folytaig kiállottak. Végre csakugyan visszavonultak, de csupán akkor, miután közülök számost megdöngöltek, számosznak pedig bezúzták fejét.

FRANZIAORSZÁG.

A st. germaini vasút vállalkozói és a nemegyenes adók főigazgatósága közt komoly vita keletkezett. Pereyre Emil ur t. i. vonakodik a személyszállításokért adót fizetni a statusnak, arra hivatkozván, hogy az engedély szerint a vasút 99 év után úgy is a status tulajdona fog lenni, azért is szintolly kevéssé lehet azt adó alá vetni, mint a hasonló föltételek alatt épült hidakat; de a közönséges országutakhoz sem hasonlíthatni, mert azokon a status tételvén a javításokat, a szállító intézetektől méltán követelhet adót. Úgy látszik, mintha e vitály késtette volna eddig a vasút megnyitását 's minthogy egyik fél sem akar engedni, a dolog hihetőleg törvényszék elé kerülend. A kérdés a részvényesekre nézve igen fontos, mert azon illeteknek, mellyeket a szállító intézetek (magányos gyors-szekerek) a most fenálló törvényeknél fogva fizetnek, tömérdek, 's ha ez is alájuk vettetnék, kénytelen volna vitelárát rendkívül magosra emelni. Azonban ezen összeütközés daczára is főlebb mentek a vasút-részvények, mellyek több hónap óta ugyan közel állottak 1000 frankhoz, de annyira még nem juthattak. Végre 1000re csakugyan fölszöktek, sőt azontúl is. A vasút igazgatósága a megnyitást aug. 27re lüzte; sokan úgy hiszik azonban, hogy még vagy 14 napig el fog az húzódni, mivel több mulhatlan munka még nincs készen. Azon illetek megadása, melly e személyszállítástól a kincstárnak jut, ideiglen az igazgatás saját naponkénti feladása szerint fog az utasok számához képest szabályoztatni; később előfizetésnek is leend helye. Egyébiránt a kormány által tett előgondoskodási rendszabályok minden kívánatnak teljesen megfelelnek. Számos felvigyázó gondoskodik a rendről a vasuton; minden ötödik utazás után megvizsgáltnak az erőművek, 's a szabályzat-fentartásra saját rendőrbiztos ügyel két ügyviselővel. —

A tudományok academinja éves ülésében aug. 21én Arago ur dicsérő beszédet tartott Carnotra, „mint tudósra, polgárra, mérnöktsztre és miniszterre, ki Franciaországért a győzelmet szerkeszté.“ E beszéd a hallgatóságban olly lelkesítő benyomást okozta, hogy a National, melly tetemes kivonatokat közöl belőle, ezen összejövetelnek politikai fontosságot tulajdonít. — Louis bárótegykori pénzügyministert hosszabb séta következtében a szél megsújtotta. Az orvosok kevés reményt nyújtanak felgyógyulására.

Aug. 24én a királyné, Orleans hg 's hgné Aumale és Montpensier hgnék, 's mintegy 150 személyevék a legelső utazást a st. germaini vasuton. Kiszálláskor a st. germaini hatóságok 's lakosok fogadák őket. A nemzetőrség fegyverben volt, 's Orleans hg által megszemléltették. Gazdag reggeli után, visszautaztak. A királyné 's Orleans hgné megköszönék az igazgatóknak, a gyönyörűséget, 's megajándékozá a munkásokat. — Louis báró szélütése következtében aug. 23ikán élte 82ik évében falusi jóságán Paris mellett csakugyan meghalálozott. —

Aug. 21kén délután 2 és 3 óra közt a kisebb pattantyútelepben Vincennesban nagy durranás történt. Egyik tüzműves vigyázatlansága miatt t. i. egy nagy töltésraktár meggyuladt. Szerencsére senki sem vesztette életét.

A vincennesi pattantyútelepben aug. 21kén, mint eleinte gondolák, valamelyik tüzműves vigyázatlansága által, egy töltéses raktár levegőbe repült; most azonban azt hírlík, hogy a fellobbanást a napsugárinak valamely ablak egy pontjában történt összedete okozá, úgy hogy az ablaküveg gyutjüveg gyanánt szolgált. Menyire eddig tudatik, senkit sem ért szerencsétlenség. Egyébiránt a durranat majd a legnagyobb szerencsétlenséget okozá. Ugyanis a vártoronyban a terem egyik fa ablaka meggyuladt; de szerencsére a tüzet azonnal észrevették, 's nagy fáradság nélkül azonnal eloltották. Kevés pillanattal később ezernyi embernek élete, 's vagyona semmivált volna meg; mert a vártorony fellobbanta szükségképen a szomszéd toronyét is maga után húzta volna, hol 100ezer kilogram löpor van 8—10 lábnyi széles falak közé rakva. Paris egyik részére nézve is veszélyes fogott volna lenni e durranat, mivel Vincennes csak két lieuyi távolság Paristól, E löpor-raktár-eltávolí-

tást már több ízben kérték is Paristól; de nem igen lehetséges, mivel gazdag löporraktár Paris közelében mulhatlanul szükséges.

Tudva leszen talán olvasóinknál, hogy a szép chambordi bírtok aláírás utján 1829ben mint nemzeti adomány vétetett meg a bordeauxi hg számára. Juliusi zendülés óta a statuskincstár pórt folytatott a herczeg meghatalmazottja ellen, azt állítván, hogy a bírtok a hg élelemtartásához tartozott, 's így a korona sajátja. Az orleansi kir. törvényszék azonban most azt ítélte, hogy Chambord nem élelmi jóság, hanem magányos bírtok volt a herczegnek, 's így a bordeauxi hg meg fogja azt tartani. — A Messenger szerint Guizot aug. 21kén hosszús udvarlásán volt a királynál 's hathatósan szolt a kamra feloszlatása ellen, de hasztalan.

Toulonba orvosokat várnak, hogy onnan Bona felé hajóra szállhassanak, hol bizonyos járvány-láz miatt valamennyi kórház tömve van. Toulon egészségi állapotja még jó, ellenben Marseilleből számos szökevény jó. A szardíniai hatóság Nizza mellett elzárta a határszélt Franciaországból jövő utasok előtt, 's még azon hajókat is visszautasította, mellyek a cholera kiütése előtt indultak ki Marseilleből, 's egészségi útlevélet mutattak elő. Aug. 1sőjén Marseilleben 39 elhalt közt 12 cholera esetfordult elő.

A Moniteur algérien szerint Algier környékén egy idő óta bizonyos fontos férfi mulat, és ez Abd-el-Kader den Dzselarl. Valamennyi arab ajándékokkal közelít hozzá, ő pedig türelmet hirdet köztük, 's azt mondja, hogy a Korán nem parancsolja a keresztényekkel hadakozást, mert a mohamedí és keresztény vallás testvérek. —

OLASZORSZÁG

A Diario di Roma aug. 15ről végre szomoruan és fájdalommal megvallja, hogy a cholera, 's az is pedig az áziát cholera, Romában valóban kiütött. Az orvosok, kik hosszabb ideig versengének rajta, ha valljon a Romában mutatkozott cholera áziái e vagy sem? végre egyhanguan megegyeztek abban, hogy az előfordult számos gyanus eset nem egyéb volt, mint áziái cholera, noha ismét sok volt ollyan eset is, melly a mostani évszak járvány betegségé szokott lenni Romában. De úgy hiszik, hogy a betegség alább hagy, valamint azt is, hogy a betegség nem olly heves alakban jelentkezik, mint Europa egyéb nagy városiban. Ez utóbbi állítás igazlására emlílik, hogy még az napon is, midőn a legtöbb megbetegülés fordult elő, ezek száma 132öt nem haladt meg, 's a holtak száma ugyan e napon nem volt több 53nál. Más nap már is sokkal kevesb volt a betegszám. Minthogy a betegültek közül számos gyógyuló félben vata, 's a hirtelen halálozási szám is kevesbült, méltán remélhető a betegség csökkenése. —

A Diario di Roma szerint a cholera, jul. 5ától, midőn az a vészelyes hideg lázzal együtt egyszerre föllépett, aug. 20ig, 1277 ember betegült meg, kik közül 566 megholt, meggyógyult és 560 gyógyulás alatt van. —

Romából aug. 22ről írják, hogy a cholera az egész városon végig mind inkább terjedez, 's a nép minden osztályiból ragadozza áldozatát. Azonban esőnd 's nyugalom uralkodik mindenütt. A nyilvános mulatsághelyek mind tára, 's kik már az első félelmen tul vannak gyakor meglátogatóit azoknak. —

Mióta Romában is tapasztalni kezdé a nép, hogy sűrűnek a halálozások, minthogy a kormány a cholera megjelenését megvallan nem akarja, az emberek a megmérgezést hiszik. E vak hiedelem áldozatja lön e napokban egy fiatal angol a Piazza Montamaran. Ez egy szép nőgyermeket von észre néhány asszony mellett állani, 's vonásai által hozzá édesgetve, valamit ada, vagy csak akara neki adni, midőn az összegyűlt asszonyok dühös hyaenák gyanánt rákiáltának: „Öljétek meg a mérgezőt!“ 's rá esének. A futás meg nem menté őt, mert a bős férfiák késeiket dőfék mellébe, 's egy közápor a földre sujtá őt. A nők dühökben már szalmát hordottak össze, hogy megégessék, 's az oda siető rendőség alig mentheté meg. Életéhez kevés remény van.

Palermóban jul. 24kén tíz embert ítéltek halálra Misihneri kis városból, 's rajtuk az ítéletet azonnal végre is hajták. A többi vádlott pöre még foly. Az elítéltek közt egy kis gyermek is találkozik, ki gyöngye levén egyéb fegyvert használhatni a vért napokban, késsel fegyverkezék föl, 's az utcákon szerie futkósva, a még pihegő lekonczolt áldozatokat halálra döfösé. A palermói katonatörvényszék julius 24kén gyűlt össze Misihneriben, a vétkeseket elítélend. —

A modenai hg f. é. aug. 12ki határozatában, az 1831ki zendülésben részesült, elítelt 's kibujdosott személyek elkobzott jóságairól rendelkezvén, azok felét gyermekeiknek kiadatni parancsolá, azon meghagyással, hogy anyáikat is táplálni köteleztesse; másikk felével pedig azon elítéltek családjaik kívánja fölsegíttetni, kik nyomorúságban sinylenek, minél főleg a hátrahagyott gyermekek neveltetése jövend tekintetbe. —

A Giornale del Regno delle due Sicilie aug. 16ról hosszú cikket közöl, mellyben előadván, mikép a járványok és ragályos nyavalyák története minden időben azt bizonyítja, hogy a köznép a hirtelen és számos halálozás okát természetes úton magának megmagyarázni nem tudván, a mérgezést vélte azok indítóokának, 's többnyire kisebb nagyobb lázadásokra fakadt. Ez történt Európában is a cholera első megjelentekor majd valamennyi nagy városban, ez ismételtetett Nápolyország némely vidékein is. E bévezetés után elbeszéli, mikép a cholera megjelentekor Penneben a tulsó Abruzzo egyik városában is hasonló lázadás üte ki, szinte mérgezési gya-

nu miatt; e' lázadást azonban szerencsésen csilapíták, 's a' régi csönd és nyugalom ismét helyre állítottatott. —

Az Oest. Beob. az V. darab iromány közt a' spanyol szardíniai viszályban egy jegyz két közli Brignole marquis, szardíniai követnek a' francia udvarnál Campuzano gróf spanyol követhez ugyanott folyó év majus Srol, mellyben a' marquis panaszkodván azon, hogy a' szardíniai hajók a' spanyol révekre nem bocsátatnak, sőt még az ott voltak is kiűzetnek, tudatja a' spanyol követtel, hogy a' szardíniai király eddigi hiedelmeként a' spanyol kormány a' helyhatóságok e' bánásáról 's rongálásáról semmit sem tud, 's reményli, hogy mihelyt a' spanyol kormány ezúton értesítettik, a' rongálások is meg fognak szünni. Különben, ha a' szardíniai király meggyőződik arról, hogy ezen ellenséges rendszabályok a' spanyol kormány tudtával történek, vagy épen talán töle erednek, akkor is kötelezettnek érzené magát hasonló rendszabály-tételre 's a' spanyol lobogónak a' szardíniai révekből kirekesztésére. — A' VI. darab iromány e' tárgyban szinte a' szardíniai követ jegyzéke a' spanyol követhez Parisban ugyanazon napról, mellyben jelenti, hogy a' szardíniai király a' följebbi rongáló rendszabályoknak a' spanyol kormány által leendő megszüntetését jul. 1ig bevárja, azontul pedig, ha addig meg nem szüntetnek, illő rendszabályokhoz fog. A' VII. darabban a' spanyol követ jelenti a' szardíniai követnek, hogy a' följebbi két jegyzéket vette, 's a' spanyol kormánynak Madridba elküldötte. —

Az Oest. Beob. közli a' szardíniai spanyol ügyben előfordult két utolsó iromány-darabot is. IXik szám alatt Letamendi ur levele foglaltatik a' genuai kormányzóhoz, jul. 2ról 1837, mellyben kívánja, hogy a' kormányzó írásban közölje azon neki szóval nyilvánított kormányparancsot, mellynél fogvást a' spanyol hajók a' szardíniai révekből jul. 2tól fogva kizáratnak 's egyszersmind Letamendi urnak jelentetik, hogy ezután neki Szardíniában semmi hivatalos eljárása nincsen; mit ha a' kormányzó megtagadt, Letamendi ur ünnepélyesen ellenmond a' Spanyolországgal szövetséges hatalmak színe előtt mindazon veszteségeknél, mellyek e' megtagadásból származhatnak. — A' Xik darab válasza a' genuai kormányzónak, mellyben megtagadásának két okát mondja; első, mert a' kormányzó már majusban tudatá a' szardíniai kormány részről Letamendi urral azon végzést, hogy a' spanyol hajók jul. 2tól fogva ki fognak zárni a' szardíniai révekből, ha a' spanyol-kormány a' hasonló rendszabályt a' szardíniai hajókra nézve vissza nem vonja; második oka: mert Letamendi, mint a' spanyol kormány ügyviselője, Szardíniában soha sem ismértetett el.

N É M E T O R S Z Á G.

Az Oest. Beobachter ezt írja: Boroszlóban a' rendkívüli hőség következtében az áziai epegörce, melly már csökkenni kezdte, ujult erővel kiűtött, úgy hogy a' betegülések száma naponként ismét 17—21re ment. Az egészségi biztosság javaslatára a' boroszlói hatóság különös tisztító biztosságokat állított. Ezek munkássági sikere oly örvendetes, hogy a' hol tüstént dolgozhattak, a' betegülés tovább nem terjedt. —

A' porosz statuslap bizonyos varsói orvos irományából kivonatot közöl a' cholera-ról. Ezen orvos azt állítja, hogy a' cholera mindenkor, mindenütt, 's mindenkinen gyógyítható, ha annak idejében illő szereket használ az ember. Szerinte a' cholera szabályosan mindenkor hasmenéssel kezdődik, melly bőföggéssel 's hányásra kísértéssel, 's tisztátlan nyelvvél van összekötve. E' hasmenés mindenkor gyógyítható, ha az ember azonnal ágyba fekszik, és bodzalevet iszik nagy mennyiségben mindaddig, míg általános izzadás nem következik, mellyt 4—6 óráig folytatni kell szakadatlanul, de nagy vigyázat mellett, hogy meg ne hűtse magát a' beteg. Néha hánytatót adhatni, de Ipecacuanhát, 's nem soha hánytató borkólt, mert az a' cholera-ban mindig ártalmas volt. Ha hasmenés van egybekötve, illatos füvek forróra melegíttessenek, 's izzadás közben a' hasra borítottassanak. Ha a' szivgödörben valami nyomást érez a' beteg, mustártapaszt tétessék rá. Ezen egyszerű bánásmód mellett senki sem kapja meg a' cholera-t, mert a' javaslo orvos azt tapasztalá, hogy 365 eset közül e' bánás mellett egyetlenegy sem kapta meg a' cholera-t, 's ha igaz is, hogy néha hasmenés nélkül is halállal lepi meg a' cholera az embert, ezek csak egyes esetek; amaz ellenben általános tapasztalás. Azonban mind ezt csilhatatlanul 's egyszerűbben végzi a' homoeopathiai gyógyításmód.

Az Allg. Zignak Berlinből aug. 12ről következőt írta: Löwenthal, egy gyakran említett zsványcsoport zsidó vezére, azt ígérte volt, hogy ha büntetését elengedik, a' tolvajok 's orgazdájik minden elágazásit feladja. A' büntetés-elengedést csakugyan megis ígérték neki azon föltét alatt, hogy semmit se hallgasson el, 's azóta számos czinkosának fölfedezésére 's elfogatására nyújtott segédkezett. Ez a' rendőrségre nézve nem könnyű munka vala, mert a' tolvajoknak mindenütt voltak kémjeik, 's valahányszor ezek a' katonaság vagy rendőrség közelítését megszagolták, ez utóbbiak bizonyosak lehetnek, hogy a' zsvány-fészket üresen találandják; 's a' csoport más helyen álnév alatt üzte csínyait. Egyszersmind gyakran hitszegés által megszabadult némellyik, mivel az általa állított másútlétre segéd-társai megesküdtek. Midőn azonban a' fölfödözések Löwenthal feladásinál fogva oly szaporák lőnek, hogy a' tolvajok árulást vettek észre, — mert kölcsönösen arra kötelezék le magokat, hogy közülök senki sem árulja el társát, bármily helyzetbe jutna is, — akkor

fölkele közülök egy, ki hihetőleg eltalálta, mi föltét alatt biztosított Löwenthal a' büntetés-elengedésről, 's kimutatá, hogy ő több tolvajlást, és pedig azokat, mellyekben Löwenthal rokonai is részt vettek, elhallgatott. Ezzel az adott ígérte megdől; a' nyomozást ujra elkezdék, 's ő husz évigleni fékházra, 's mindaddigi fogva tartásra illettetett, míg valamely becsületes élelemszerzémódot kimutatni nem bírand. Napvilágra jött, hogy még egy kis poseni városka polgármestere is az orgazdákhöz tartozék; 's ez tíz évigleni fékházra illettetett. A' pör oly tömördek nagyságu, hogy több mint kétezer darab irományból áll, 's még most sem rekesztették volna be, mert mindig új elágazásokat födöztek föl; de ugyszolván kénytelenültek azoktól elállani, hogy valahára is valami sikerre jussanak. A' legtöbb tolvaj-elfogatás a' nevezett városkában egy zsidó ünnepen történt, hol a' tolvajok és orgazdák a' synagógában együtt valának. A' katonaság, melly éjjel érkezék meg, elsőben is az éjiört fogá el, mint-hogy nem leheté tudnia: valljon az maga is, mint tolvaj lakosság óre, nem tolvajkém e? 's nem tudósítja é jelekkel magas pártfogóit a' közelgő veszélyről?

O R O S Z O R S Z Á G.

Mivel évenként szaporodik azon gyermekek száma, kiket a' moszkvai 's sz. pétervári nevelőházakba adnak, 's az ezáltal szükségessé váló koronkinti szaporítása a' dajkáknak igen sok pórányát elragad házi tűzhelytől, saját anyai köteletségének nem csekély kárával, mint más oldalról sokévi tapasztalás után bebizonyult, miszerint igen számos szüle saját törvényes gyermekit is megfosztja szülei ápolástól 's önne családi köréből kiteszítja, nem ugyan szegénységből, hanem, hogy ezáltal gyermekeiket saját rangjukból magosbra emeljék, 's állapotjukhoz szabott polgári kötelelességüktől fölmentsék, vagy polgári osztályukat nem illető tisztségekbe csempezzékát, mit egyenes uton vagy épen nem, vagy legalább csak sok bajjal érhetnének el, — a' czár szükségesnek tartá a' gyermekek nevelőházba adatását korlátozni, 's e' szerint parancsolá, hogy minden az intézetbe hozandó mindkét nemű csecsemőt, 's az árvatanács határozatából elfogadott házasságküli gyermeket, 's születlen árvát, minden kivétel nélkül, nevelésre, az intézet költségén falura utasítsanak, ha különös rendelmény a' tanuló osztályokba fölveténi nem parancsolandja azokat. —

Mult h. 5kén a' koronaörökös nhg, 10 ezer westnyi ut bejárta után, Moskvába érkezék, 's a' Nikolajew-palota azon szobájában tölté az első éjt, mellyben születék. Másnap délelőtti 10 órakor Uspensk székesegyházban Filaret metropolita következő beszéddel üdvözlé a' nagy vendéget: „Hg! Jöttöd reánk nézve mindig éltető, mint Ruszia hajnali napfénye; ez uttal azonban új elmékedéseket, érzelmeket, 's gondolatokat ébreszte bennünk. Különös örömmel köszöntünk tégedet nagy útat után, melly közben más világréshben is valál, anélkül, hogy ugyanazon egy hazát átlépned kellett volna, 's mellyen benső részvéttel kísérednek gondolatink. De mi czél szolgált alapul ezen utazásnak? Ama' bölcs e' szavaiban keressük azt: „Haladunk a' bölcsességben, ha a' világot átutazzuk! Hívatva vagy örökléni azon bölcsességet, melly a' világ legnagyobb országát kormányozza, 's fenséges atyád előrelátása bölcsen határozá, hogy egész Russzia szolgáljon iskolául elmédben azon bölcsesség kifejlésére, mellynek tanjait töle vedé. Mik ezek következményi? Russzián keresztül utaztokban tovább haladtál, mint bár melly fejlődéle e' honnak. Te magad gyűjtél vagy javítál ismereteket erejéről, segédforrásiról 's szükségiről! Mennyi szerencsés következmény háromlandhat ebből reá! Most ez ő fővárosra irányozvák figyelő szemeid. Magasult érzés vezérle ide az istenség lábaihoz, melly az uralkodók lépteit intézi, 's örök emlékre méltó elődöidet pihenteti keble mélyében. Mindenek előtt itt érintetted Russzia szívet, 's élet-erejét, melly vele született szeretetből áll öröklött fejlődéle iránt, 's melly érzelmekkel napjainkban 's elmúlt századokban annyi ellenséges hatalmat legyőzt. Szabad örömröptében látod most ez erőt zajongni a' néphullámszat közt, melly személyed körül tolong, látod a' lelkesülés lángoló tekintetében 's az örömitas üdvriadozásban. Tegye könnyüvé Russzia szeretete azon kötelelességet, mellyt iránta érzett szeretetből magadra vállolál. Visszatérvén pedig általad 's általunk szeretett atyádhöz, mondd meg neki, hogy Russzia tudja méltánylani atyai gondosságát, hogy áldjuk azt magunk 's utódink nevében, 's hogy a' Mindenható kéri fogjuk, mi szerint a' ti szemitek előtt engedjék növekedni 's megérni unokáinkat, hogy neveiteket azok is úgy áldhassák, valamint mi.“

Az orosz birodalomban, Lengyelországot is oda értvén, jelenleg 10 tudományos egyetem létezik, mellyeknél 900 személy munkál mint tanító, fölügyelő s' a' t., 's mellyeken mintegy 3600 tanuló nyel szellemi műveltséget. Ezenkül még 118 magasb tudományos intézetet szamlál Russzia, mellyekben 320 tanítót 's csaknem 52ezer tanulótl lelhetni. —

GABONAÁR: september 5én Tiszta buza 80 — 66 2/3 — 60. Kétszeres 53 1/3 — 50. Rozs 38 — 36 2/3. Arpa 26 2/3 — 24. Zab 18 2/3 — 17 1/3 — 16.

PÉNZKELET: Bécs, sept. 2kán. 5 pCtes stat. köt. 105 1/4; 4 pCtes 100 1/16 3 pCtes 78 5/16. 1826iki 100 flus kölcsön 230; bécsvárosi 2 1/2 pCtes bankó-köt. 65 31/32; bankrészevény d. 1379 7/10.

DUNAVIZ - ALLÁS: september 3dikán: 6' 3" 9" 4 kén 6' 4" 3" 5kén 6' 11" 3" 6kán 7' 4" 0"